

SINT-MARTINUSKERK

De Sint-Martinusparochie ontstond in de Karolingische tijd.

De kerk, oorspronkelijk een houten gebouwtje werd nadien vervangen door een éénbeukig stenen kerkje. (tweede helft 8ste eeuw).

Haar bouw is te danken aan de Abdij van Affligem en wegens de ligging op de invalsweg in Brabant vanuit Vlaanderen.

De kerk werd herhaaldelijk verwoest en beschadigd door brand en invallen.

Architecturaal onderging ze vanaf begin 13e eeuw herhaalde verbouwingen van laat-romaans, over vroeg-gotiek naar hoog-gotiek.

Ze werd geklasseerd in 1940.

*

We komen binnen via het Zuidportaal (15e eeuw).

Ontstaan door de toeloop van de pelgrims van de H.H. Kruisen :

- zitbankjes onder de nissen
- allegorische versieringen in de zijnissen
- rechts van het Zuidportaal, achter het ijzeren rekken, de Markiezengang (privé ingang van de Heren van Asse)

Via het barokke tochtportaal komen wij binnen.

- Rechts : het kruiskoor met :
 - barokken portiekaltaar (1719) waarop gepolychromeerd tabernakel met in de nis het H. Kruis van Asse.
- altaar schilderij : Christus ontmoet de H. Veronica (+- 1626)
- rondom de eikenhouten lambrisering met de legende van het H. Kruis. (*zie afzonderlijke uitleg Kruiskoor*)
- 2 neogotische glas in loodramen
 - 1) het wonder van Kruisborre
 - 2) het mirakel van Vrijthout
- 14^e eeuwse gewelfsleutels (o.a. pelikaan)

We komen in de zuidelijke zijbeuk (1629)

- grote gotische vensters, glasramen met de 12 apostelen (1892)
- 14 kruiswegstaties
- 6 wandtapijten ivm het H. Kruis van Asse
- boven de deur van de begroetingskapel het schilderij de kroning van de H. Maagd Maria.

De andere zijbeuk

- boven de deur, toegang tot het oksaal : 17^e eeuwse schilderij : vermenigvuldiging van de broden.

- de calvariebeeldengroep (16^e eeuw) in
gepolychromeerd hout, gotische stijl
- de barokse preekstoel (van Joseph Roossens) met de
vier symbolen van de evangelisten
 - engel (Mattheüs)
 - os (Lucas)
 - leeuw (Marcus) (verdwenen)
 - arend (Johannes)
- naast de kuip twee kerkleraars : (St.-Gregorius en
St.-Augustinus)

het Noordtransept

- prachtige biechtstoel
- glasraam met de H. Dominicus die de rozenkrans
ontvangt van O.L.Vrouw.
- portiekaltaar van O.L.Vrouw (1738) (kroning van
O.L.Vrouw.
- boven de deur naar de torenverdieping het portret
van de H. Petrus Ascanus, martelaar van Gorkum in
1572.
- de triptiek met de marteling van H. Sebastiaan,
honderdman van keizer Diocletianus door Hendrik
de Clerck (1617)

het hoogkoor (voltooid in de 15^e eeuw)

- neogotisch retabel en hoogaltaar (Sint-Martinus van
Tours) 1892

- glasraam links in de 2de travee Jan de Cotereau, heer van Asse en zijn dame.
- zeven andere glasramen van Henri de Dobbelaere uit Brugge (+- 1878)
- midden in het hoogkoor de blauwe arduinen grafsteen van de heer van Asse
- lambrisering (1735) door meester schrijnwerker Roossens.

de middenbeuk

- talrijke grafstenen
- achteraan, het grote glasraam met Sint-Martinus van Tours.